

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Konrad Wytrykowski

SSN Paweł Zubert

Protokolant Marta Brzezińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych radcy prawnego Michała Jasiaka

w sprawie radcy prawnego J. N.

obwinionego o delikt dyscyplinarny z art. 64 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U.2020.75 t.j. ze zm.; dalej jako u.r.p.),

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na rozprawie w dniu 22 lutego 2022 r. kasacji obrońcy obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 12 maja 2021 r., sygn. akt WO (...),

postanowił:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. zasądzić od obwinionego J. N. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za postępowanie kasacyjne.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 21 lipca 2020 r., sygn. akt D (...), Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w K. uznał radcę prawnego J. N. winnym zarzuconego mu deliktu dyscyplinarnego polegającego na tym, że: w K. w okresie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku nie wypełnił obowiązku brania udziału w szkoleniach zawodowych radców prawnych i nie

uzyskał wymaganej ilości 40 punktów szkoleniowych, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U z 2020 roku, poz. 75; dalej jako ustawa o radcach prawnych) w zw. z art. 14 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do Uchwały nr 3/2014 NKZRP z 22.11.2014 roku w zw. z § 4 i § 7 Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku stanowiącego załącznik do Uchwały nr (...) Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 października 2017 roku w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku i za to na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o radcach prawnych wymierzył mu karę pieniężną w wysokości 3.000,00 złotych (trzy tysiące złotych) - płatną na konto OIRP w K..

Odwołaniem z dnia 22 września 2020 r. obwiniony radca prawny J. N. zaskarżył ww. orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w K., zarzucając mu naruszenie przepisów prawa, tj.:

par. 3 i 4 regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku, stanowiącego Załącznik do uchwały Nr (...) Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 grudnia 2015 r. poprzez odmowę przyznania punktów szkoleniowych za prowadzenie zajęć w Wyższej Szkole (...) latach 2015-2016 z powodu przyjęcia, że zajęcia takie nie uzasadniają wypełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego o którym mowa w par. 4 ust. 1 Regulaminu (...), gdyż nie były prowadzone wyłącznie lub m.in. dla radców prawnych, choć wymóg taki nie znajduje odzwierciedlenia w literalnej treści par. 4 ust. 1 ww. Regulaminu;

- art. 5 par. 2 Kodeksu postępowania karnego poprzez rozstrzygnięcie nie dających wątpliwości dotyczących wykładni par. 4 ust.1 regulaminu (...) dotyczącego rzekomego wymogu uczestnictwa radców prawnych lub adwokatów w zajęciach prowadzonych przez obwinionego na jego niekorzyść i przypisanie odpowiedzialności dyscyplinarnej mimo przedłożenia stosownych

zaświadczeń potwierdzających prowadzenie zajęć dydaktycznych dla słuchaczy Wyższej Szkoły (...) oraz wnioskowania o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka dla wykazania zakresu i ilości prowadzonych zajęć dydaktycznych;

- normy z art. 65 ust. 1 pkt. 5 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 74 ze zn. 1 pkt. 2 ustawy o radcach prawnych poprzez zaniechanie rozważenia jakichkolwiek okoliczności łagodzących po stronie obwinionego.

Ponadto, w wywiedzionym przez siebie odwołaniu skarżący zarzucił Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu w K.:

- naruszenie par. 6 ust. 3 Regulaminu w związku z art. 74 ustawy o radcach prawnych i art. 167 Kodeksu postępowania karnego poprzez zaniechanie przeprowadzenia wnioskowanego przez obwinionego dowodu, z zeznań M. M. - Kanclerza Wyższej Szkoły (...) na okoliczność wykazania zajęć prowadzonych przez obwinionego dotyczących różnych dziedzin prawa a tym samym wykazanie wypełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego przez obwinionego a także uczestnictwa wśród słuchaczy radców prawnych i adwokatów prowadzonych przez obwinionego;

- naruszenie normy z art. 65 ust. 1 pkt. 5 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 74 ze zn. 1 pkt. 2 ustawy o radcach prawnych poprzez zaniechanie rozważenia jakichkolwiek okoliczności łagodzących po stronie obwinionego;

- naruszenie art. 170 Kodeksu postępowania karnego poprzez zaniechanie oddalenia wniosku dowodowego wskazanego przez obwinionego a dotyczącego dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z zeznań M. M. - Kanclerza Wyższej Szkoły (...), choć świadek ten posiada wiedzę o zajęciach z różnych dziedzin prawa prowadzonych przez obwinionego, a tym samym wypełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego przez obwinionego w cyklu szkoleniowym obejmujących okres 2015-2017;

W swoim odwołaniu skarżący wniósł o uzupełnienie materiału dowodowego w zakresie dopuszczenia i przeprowadzenia dowodów:

- zeznań M. M. na okoliczność zakresu zajęć prowadzonych przez Obwinionego w Wyższej Szkole (...), uczestnictwa radców prawnych jak i adwokatów w zajęciach, faktycznej ilości godzin przeprowadzonych zajęć dla wykazania wypełnienia przez obwinionego obowiązku doskonalenia zawodowego.

Skarżący w ww. odwołaniu wniósł także o:

- uchylenie orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;
- zmianę zaskarżonego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w K. i wymierzenie kary nie będącej tak rażąco niewspółmierną i niesprawiedliwą na podstawie ujawnionych okoliczności, w tym zwłaszcza rozważenia przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny osobowości i postępowania obwinionego;
- uniewinnienie obwinionego od zarzucanego czynu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w W. orzeczeniem z dnia 12 maja 2021 r., sygn. akt WO (...), utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie w całości, poprawiając kwalifikację czynu w ten sposób, że w miejsce zdania: „Regulaminu zasad wypełniania doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzeganiu tego obowiązku stanowiącego załącznik do Uchwały nr (...) Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 października 2017 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie Regulaminu zasad wypełniania doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzeganiu tego obowiązku” zamieścił sformułowanie „Regulaminu zasad wypełniania doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzeganiu tego obowiązku stanowiącego załącznik do Uchwały nr (...) Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 grudnia 2015 r.” oraz zasądził od obwinionego koszty postępowania odwoławczego. Rozprawę przeprowadzono pod nieobecność obwinionego, którego Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał za prawidłowo zawiadomionego o terminie i miejscu rozprawy.

Powyższe rozstrzygnięcie sądu dyscyplinarnego II instancji zostało w całości zaskarżone kasacją przez obrońcę obwinionego adw. W. N. Orzeczeniu Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 12 maja 2021 r., sygn. akt WO (...) skarżąca zarzuciła: rażące naruszenie prawa, tj. obrazę przepisów postępowania w postaci art. 117 § 1 i § 2, art. 132, art. 133, art. 450 § 3 k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych oraz obrazę art. 68³ ust. 1 i 2 przedmiotowej ustawy poprzez przeprowadzenie w dniu 12 maja 2021 r. przez

Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP w W. rozprawy odwoławczej i rozpoznanie odwołania od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w K. z dnia 21 lipca 2020 r., pomimo nieobecności obwinionego, wynikającej z braku doręczenia mu zawiadomienia o terminie rozprawy i co za tym idzie braku wiedzy obwinionego o terminie rozprawy, co w konsekwencji doprowadziło do wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia z naruszeniem prawa obwinionego do obrony. Ponadto, skarżąca wniosła w kasacji o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania lub ewentualnie przekazanie sprawy Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu KIRP w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy obwinionego radcy prawnego J. N. jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym. Ponadto w ocenie Sądu Najwyższego jej wywiedzenie przez obrońcę stanowi naruszenie zasady lojalności procesowej do jakiej adwokat zobowiązany jest wobec sądu na mocy §11 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks etyki adwokackiej) z dnia 10 października 1998 r., zgodnie z którym to przepisem adwokatowi nie wolno świadomie podawać sądowi nieprawdziwych informacji.

Jak wskazano powyżej w kasacji zarzucono Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych obrazę art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z 132 i 133 oraz 450 § 3 k.p.k., polegającą na niepowiadomieniu przez sąd odwoławczy obwinionego o terminie i miejscu rozprawy sądu odwoławczego w sprawie odwołania obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w K. z dnia 21 lipca 2020 r., sygn. akt D (...).

Z treści uzasadnienia kasacji wynika, iż: „obwiniony chciał uczestniczyć w rozprawie odwoławczej, jednak został tego prawa pozbawiony. Według obwinionego nie została podjęta próba skutecznego zawiadomienia go o rozprawie zgodnie z przepisami, tj. poprzez doręczenie mu za pośrednictwem poczty pisma z zawiadomieniem o terminie rozprawy”. Stwierdzenie to uznać należy za nieprawdziwe. W aktach sprawy znajdują się dokumenty, z których jednoznacznie wynika, że w dniu 9 kwietnia 2021 r. Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej

Izby Radców Prawnych w W. skierował do radcy prawnego J .N. zawiadomienie o terminie rozprawy w jego sprawie, wyznaczonej na dzień 12 maja 2021 r., którego to pisma obwiniony w dniu 15 kwietnia 2021 r. od doręczyciela, pracownika P. SA nie odebrał. W tym samym dniu doręczyciel pozostawił pod adresem obwinionego wezwanie, tzw. awizo, wzywające go do odbioru skierowanej doń przez sąd odwoławczy przesyłki w dniu 15 kwietnia 2021 r., a następnie wobec niezgłoszenia się adresata lub osoby przezeń upoważnionej do urzędu pocztowego po odbiór pisma poleconego, kolejne awiza pozostawiono w miejscu jego zamieszkania (pod adresem wskazanym przez obwinionego jako adres do odbioru korespondencji; w dniach: 23 kwietnia 2021 r. oraz 30 kwietnia 2021 r. Dopiero ostatnie z tych wezwań zostało odebrane przez radcę prawnego J. N. w dniu 14 maja 2021 r., a więc

po terminie rozprawy, o której mowa powyżej.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 i 2 k.p.k., w razie niemożności doręczenia adresatowi osobiście przez pracownika poczty zaadresowanej doń przesyłki pozostawia się ją w najbliższej placówce pocztowej o czym doręczający powiadamia adresata pozostawiając mu w skrzynce zawiadomienie ze wskazaniem, gdzie i kiedy należy ją odebrać wraz z pouczeniem, że należy ją odebrać w terminie 7 dni. W razie bezskutecznego upływu tego terminu czynność zawiadomienia należy powtórzyć jeden raz. W razie dokonania tej czynności przesyłkę uznaje się za doręczoną. W przedmiotowej sprawie operator pocztowy w sposób prawidłowy, zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu doręczenia pism organów procesowych w postępowaniu karnym (Dz.U.2018.553 ze zm.), powiadomił obwinionego, i to 3 krotnie, o pozostawieniu skierowanej doń przesyłki z Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych i to w terminach, które umożliwiały mu jej odbiór przed terminem rozprawy sądu odwoławczego. Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w W. dysponując potwierdzającym to dokumentem zasadnie przyjął, na podstawie art. 133 § 2 k.p.k., że doszło do skutecznego doręczenia zawiadomienia obwinionemu, o terminie rozprawy w dniu 12 maja 2021 r. i wobec jego nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na rozprawę, skorzystał zgodnie

z treścią art. 450 § 3 k.p.k. z możliwości jej przeprowadzenia w żaden sposób nie naruszając dyspozycji art. 117 § 2 k.p.k. Uznanie że osoba uprawniona do wzięcia udziału w czynności procesowej, w tym wypadku w rozprawie została prawidłowo powiadomiona o terminie rozprawy, może być oparte nie tylko na potwierdzeniu odbioru zawiadomienia, ale także na fikcji doręczenia przyjętej zgodnie z art. 133 § 2 zdanie 2 k.p.k. lub art. 138, 139 k.p.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 lipca 2020 r., sygn. III KK 476/19, LEX nr 3151502; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r. sygn. IV KZ 17/18, LEX nr: 2499862; wyrok Sądu Najwyższego z 8 września 2016 r., sygn. III KK 298/16, LEX nr: 2107098).

Ponadto, Sąd Najwyższy przypomina, iż zgodnie z treścią art. 450 § 3 k.p.k. „Niestawiennictwo należycie zawiadomionych o terminie rozprawy stron, obrońców lub pełnomocników nie tamuje rozpoznania sprawy, chyba że ich udział jest obowiązkowy”. Ponieważ w przedmiotowej sprawie nie zachodziła żadna z okoliczności (wskazanych w art. 450 § 1 i 2 k.p.k.) czyniących obowiązkowym udział obwinionego lub jego obrońcy w postępowaniu odwoławczym, sąd drugiej instancji zasadnie przeprowadził rozprawę w dniu 12 maja 2021 r., mimo niestawiennictwa obwinionego J. N. Nie sposób zatem uznać za zasadny zarzut kasacji, iż Wyższy Sąd Dyscyplinarny procedując w dniu 12 maja 2021 r., w sprawie o sygn. akt WO-(...), pod nieobecność obwinionego radcy prawnego J. N., którego uznał za prawidłowo powiadomionego o terminie i miejscu rozprawy odwoławczej, w jakikolwiek sposób naruszył wskazane w skardze kasacyjnej przepisy postępowania, pozbawiając go w ten sposób prawa do obrony.

Mając na uwadze, że kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, Sąd Najwyższy, o kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z 618 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym, zasądzając od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, które to zgodnie z ww. przepisami wyniosły 20 zł, jako ryczałt za doręczenie pism – tu zawiadomienia o terminie rozprawy.

